

Şubat 2021 Raporu

1. İdari Yasaklar, Kolluk Müdahalesi

- 01: İstanbul** Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinden 2 kişinin tutuklanmasını üniversite kampüsü önünde protesto etmek için eylem yapanlara ve kampüse gelmek isteyenlere polis fiziksel güç kullanarak engel oldu, 159 gözaltı.
- 01: İzmir** Üniversite Dayanışma'nın ÖSYM önünde yapmak istedikleri "onur yürüyüşü"nde daha öğrenciler toplanamadan kolluğun saldırmaları sonucu 27 kişi işkence ile gözaltına alındı.
- 02: Ankara** "Boğaziçi" olaylarını protesto amacıyla Çankaya Belediyesi önünde yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti, en az 70 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 02: Ankara** Yürütülen bir soruşturma kapsamında düzenlenen operasyonlarda 9 HDP üyesi gözaltına alındı. İki tutuklanırken, yedisi ev hapsi koşuluyla serbest bırakıldı.
- 02: İstanbul** Beşiktaş iskelesinden Kadıköy'e giden vapore binmek isteyen öğrenciler GBT kontrolüne tabi tutularak vapura alınmadı.
- 02: İstanbul** Polis, Boğaziçi Üniversitesi kampüs durağında bulunan çok sayıda öğrenci ile kampüs önünde hareket eden otobüslerin içindeki öğrencileri fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 02: Van** Valilik her türlü toplantı ve gösteriyi 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz 1549 güne uzatılmış oldu.
- 03: Antalya** Valilik açık alandaki açıklamaları 15 gün süreyle yasakladı.
- 03: İstanbul** Boğaziçi Üniversitesine rektör atanmasına karşı yapılan sosyal medya paylaşımları nedeniyle 8 kişi gözaltına alındı.
- 03: İzmir** Emek ve Demokrasi Güçleri'nin Boğaziçi Üniversitesine destek olmak için Türkan Saylan Kültür Merkezi önünde yapacağı "Aşağı Bakmayacağız" başlıklı basın açıklaması polisin yoğun gaz kullandığı saldırı ile dağıtıldı, 51 kişi işkence ile gözaltına alındı.
- 04: Antalya** Gençlik Dayanışması ve Emek Demokrasi Güçleri'nin valilik yasaklarını protesto açıklaması-engellendi.
- 04: Bursa** "Boğaziçi" olaylarını protesto etmek amacıyla basın açıklaması yapmak isteyenlere müdahale eden polis 17 kişiyi gözaltına aldı.
- 04: İstanbul** Bahçelievler'de penceresine "Boğaziçi abluka altında, aşağı bakmayacağız" yazılı bir pankart asan bir vatandaşın evine düzenlenen baskın sonucu pankart indirildi.
- 04: İstanbul** "Boğaziçi" olaylarını protesto eden 22 kişi mahkemeye çıkarılırken, destek için gelen avukatlara ve milletvekillerine kolluk müdahale etti.
- 04: İstanbul** Kadıköy'de "Birleşik Mücadele Güçleri"nin kuruluşunu bir basın açıklamasıyla duyurmak isteyen aralarında milletvekillerinin olduğu gruba polis biber gazı ve plastik mermi ile müdahale etti. Haber takibi yapan 2 gazeteci ile birlikte 4 çocuk olmak üzere 68 kişi gözaltına alındı.

- 04: İstanbul** Kadıköy’de “Boğaziçi” olaylarını protesto etmek amacıyla basın açıklaması yapmak isteyenlere müdahale eden polis 5 kişiyi gözaltına aldı.
- 04: Samsun** “Boğaziçi” olaylarını protesto etmek için yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve aralarında HDP, SYKP yöneticilerinin olduğu 19 kişiyi gözaltına aldı.
- 05: Ankara** “Boğaziçi” olaylarını protesto etmek için yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve aralarında avukatların da olduğu 29 kişiyi şiddet kullanarak gözaltına aldı.
- 05: İzmir** İzmir Üniversitesi Dayanışmasının Türkan Saylan Kültür Merkezi önünde yapmak istedikleri “*Memleketi Savunmak Üniversiteyi Savunmaktır*” başlıklı basın açıklaması için öğrenciler daha toplanamadan, cadde boyunca ve ara sokaklarda 26 kişi işkenceyle gözaltına alındı.
- 06: Adana** KESK’e bağlı sendikalar, Tabip Odası, TMMOB’a bağlı odalar, Baro vb. çeşitli STÖ’ler tarafından Eğitim-Sen şubesindeki basın toplantısına katılmak için gelen 10 kişiyi polis bina önünde fiziksel şiddet kullanılarak gözaltına aldı.
- 07: Ankara** Pursaklar ilçesinde H. B. isimli bir kişi trafo binası üzerinde asılı olan ve üzerinde Cumhurbaşkanı’nın resminin bulunduğu bir posterini yakmaya çalıştığı iddiasıyla gözaltına alındı.
- 07: Mardin** Valilik Ömerli ilçesine bağlı Sulakdere mahallesinde sokağa çıkma yasağı ilan etti. Yasak 8 Şubat saat 21.00 itibarıyla kaldırıldı.
- 07: Mardin** Valilik Artuklu ve Nusaybin İlçelerine bağlı 4'er mahallede sokağa çıkma yasağı ilan etti. Yasak, ertesi gün saat 21.00 itibarıyla kaldırdı.
- 07: Muş** İl Genel Meclisi’ne HDP’den seçilen Savcı Arslan ve Mehmet Emin Taşer İçişleri Bakanlığı tarafından haklarında ‘*örgüt propagandası yapmak*’ iddiasıyla başlatılan soruşturmalar gerekçe gösterilerek görevden alındı.
- 08: Ankara** “Korkusuz” gazetesi yazarı Ahmet Takan, hakkında açılan bir davada ifade vermediği gerekçesiyle gözaltına alındı.
- 08: Ankara** İçişleri Bakanlığı 1 - 7 Şubat 2021 tarihleri arasında örgüt propagandası yapıldığı iddiası ile 1.264 sosyal medya hesabının incelendiğini, 575 kişi hakkında işlem başlatıldığını ve 39 kişinin gözaltına alındığını duyurdu.
- 08: İstanbul** Kartal Kaymakamlığı her türlü toplantı, gösteri yürüyüşünü ilçe genelinde 7 gün süreyle yasakladı.
- 08: İstanbul** Boğaziçi öğrencisi ve foto muhabiri Ozan Acıdere Üniversitenin güney kampüsü önünde gözaltına alındı.
- 08: İstanbul** Evrensel gazetesi Yazarı Ayşe Şahin, sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alındı.
- 09: Artvin** Kemalpaşa ilçesinde “Boğaziçi” olaylarını protesto etmek için yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve 2 kişiyi gözaltına aldı.
- 09: Denizli** Valilik 1 ay süreyle tüm açık alanlarda eylem, etkinlik ve basın açıklamalarını yasakladı.
- 09: İstanbul** Kadıköy’de “Birleşik Mücadele Güçleri”nin kuruluşunu duyurmak isterken gözaltına alınan 61 kişi için sevk edildikleri Anadolu Adliyesi önünde yapılmak istenen basın açıklamasını da polis engelledi.

- 09: İzmir** HDP İl binası önünde, HDP' lilerce "tutsakların talepleri ile ilgili" basın açıklaması kollukça engellendi.
- 09: İzmir** HDP Kadın Meclisi'nin Türkan Saylan Kültür Merkezi önünde yapmak istediği aynı konulu basın açıklaması, terör propagandası gerekçesi ile kollukça engellendi.
- 09: Şırnak** Cizre ilçesinde 7 Şubat 2016 tarihinde 2 ayrı bodrumda yaşamını yitirenleri anmak için Halkların Demokratik Partisi (HDP) tarafından Asri Mezarlıkta yapılmak istenen anma etkinliğini polis engelledi.
- 10: Amasya** Tokat'ın Erbaa ve Taşova ilçelerinde siyanürle altın aranmasını protesto etmek için Taşova Çevre Platformu tarafından yapılmak istenen basın açıklamasını polis engelledi.
- 10: İzmir** Çıplak arama işkencesini teşhir etmek için ozalit yapıştıran 3 öğrenci gözaltına alındı.
- 10: İstanbul** "Boğaziçi" olayları ile ilgili duvarlara yazı yazan 5 kişi gözaltına alındı.
- 11: Bursa** Cumhuriyet Savcılığı PKK Lideri Abdullah Öcalan'ın avukatlarının yaptığı başvuruya cevap vermedi.
- 11: Kocaeli** Üniversite Dayanışması tarafından Boğaziçi olaylarını protesto amacıyla yapılan basın açıklamasına polis müdahale ederek 17 kişiyi gözaltına aldı.
- 11: Konya** 7 kişi, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.
- 11: İstanbul** Boğaziçi olayları ile ilgili duvarlara yazılar yazdıkları gerekçesiyle gözaltına alınan 5 kişiye destek için Çağlayan Adliye'sinde toplanan gruba müdahale eden polis 9 kişiyi gözaltına aldı.
- 11: İstanbul** Aynı olayı protesto etmek için Esenyurt ilçesinde yapılan yürüyüş sonrası 3 Halkevi üyesi evlerine düzenlenen baskınlarla gözaltına alındı.
- 12: Bursa** "Boğaziçi" olaylarını protesto etmek amacıyla yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis, 19 kişiyi fiziksel güç kullanarak gözaltına aldı.
- 12: Hakkâri** Valilik kentte yapılması planlanan tüm eylem ve etkinlikleri yasakladı.
- 12: Kocaeli** Arasında HDP üyelerinin de olduğu 13 kişi ev baskınlarıyla gözaltına alındı.
- 12: Maraş** AKP Genel Başkan Yardımcısı Mahir Ünal'a hitaben "TBMM'yi tanımıyorum, devleti tanımıyorum" dediği iddia edilen O. T. isimli kişi gözaltına alındı.
- 13: Adana** Sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptıkları iddiasıyla 7 kişi gözaltına alındı.
- 13: İstanbul** Yapılan ev baskınlarında 20 kişi, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Türkiye getirildiği tarih olan 15 Şubat'ta eylem yapacakları iddiası ile gözaltına alındı.
- 14: Diyarbakır** 7 kişi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı. Bir kişi kanser olduğu gerekçesiyle serbest bırakıldı.
- 14: Yalova** HDP il yöneticisi 8 kişi gözaltına alındı.
- 15: Batman** HDP üye ve yöneticilerine yönelik bir soruşturma kapsamında 15 Şubat 2021 tarihinde HDP Batman il ve merkez ilçe binaları polis tarafından basıldı ve binalarda arama yapıldı.
- 15: Diyarbakır** Öcalan için yapılmak istenen "Tecride Son, Yaşam için Adalet" yürüyüşü polis tarafından engellendi. Aralarında Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Eş Genel Başkanı Saliha Aydeniz ile HDP milletvekillerinin de aralarında bulunduğu grup bulundukları yerde oturma eylemi yaptı.

- 15: Erzurum** Karayazı ilçesinde 4 kişi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.
- 15: İstanbul** Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye getirilişinin yıldönümü nedeniyle Şişhane'de yapılmak istenen basın açıklamasına izin verilmedi.
- 16: Ankara** Çankaya ilçesindeki Kuğulu Park'ta hükümet tarafından kurulması planlanan "Kadın Üniversiteleri" ile ilgili yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti ve 10 kişiyi gözaltına aldı.
- 17: Diyarbakır** Halkların Demokratik Partisi (HDP) Kadın Meclisi ve Tevera Jinên Azad (TJA) tarafından "Herkes için Adalet Kampanyası" kapsamında Dağkapı Meydanı'nda yapılmak istenen insan zinciri eylemi polis tarafından engellendi.
- 17: Diyarbakır** PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridin sona erdirilmesi talebiyle cezaevlerinde devam etmekte olan süresiz dönüşümlü açlık grevine dikkat çekmek için Bağlar ilçesindeki Koşuyolu Parkı'nda yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi. Polisin parka girmesini engellediği grup bulunduğu yerde oturma eylemi yaptı.
- 17: İstanbul** Darbe ile ilişkilendirilen 44 kişi yapılan ev baskılarında gözaltına alındı.
- 17: Van** Valilik, gösteri yürüyüşü ve açık hava toplantılarını il genelinde 15 gün süreyle bir daha yasakladı. Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana her türlü eylem ve gösteri 1564 gündür yasak. Yani bu anayasal hak tamamen engellenmiş durumda.
- 18: Uşak** Valilik, bütün eylem ve etkinlikleri Kovid-19 gerekçesi ile 15 gün boyunca yasaklandı.
- 20: Batman** "Herkes için Adalet" kampanyası kapsamında Batman'da il genelindeki panolara asılacak afişlerle ilgili yapılan başvuru valilik tarafından reddedildi. Gerekçe: "*İlan ve broşürlerin içerik itibarıyla halk arasında hukuk sistemimize karşı olumsuz algılar oluşturabileceği*"...
- 20: Mardin** Valilik tüm eylem ve etkinlikleri bir kez daha, 15 günlüğüne yasakladı.
- 21: İstanbul** Boğaziçi Üniversitesi protestosunda tutuklanan Şilan Delibalta'nın mektubunu çoğaltarak dağıttıkları gerekçesiyle 2 kişi gözaltına alındı.
- 22: İstanbul** Avcılar'da Kadın Platformu tarafından hazırlanan "*8 Mart direnen kadınlar fotoğraf sergisi*"ni polis fiziksel şiddet kullanarak engelledi.
- 22: Mardin** Valilik Kızıltepe ilçesine bağlı 4, Mazıdağı ve Derik ilçelerine bağlı 6'şar kırsal mahallede sokağa çıkma yasağı ilan etti. Yasak aynı gece kaldırıldı.
- 22: Van** "Herkes için Adalet" kampanyası kapsamında Saray ilçesindeki Kapıköy Sınır Kapısı'nda yapılacak basın açıklamasına polis tarafından engellendi. Aralarında HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan'ın da olduğu grup polis tarafından durdurulduğu yerde bir basın açıklaması yaptı. Polis gazetecilerin görüntü almasını da engelledi.
- 24: Ankara** Çankaya'nın çeşitli yerlere üzerinde "*Üniversiteye Kelepçe Vurulamaz Bundan Sonrası Hepimizde*" yazılı pankartlar astıkları iddiasıyla 2 kişi gözaltına alındı.
- 24: İstanbul** HDP ve HDK tarafından Avcılar'da "Kültürel asimilasyon ve sansür ile ilgili yapılmak istenen basın açıklaması polis tarafından engellendi.

- 24: İstanbul** S.E isimli kişi İçişleri Bakanı hakkında yaptığı sosyal medya paylaşımı nedeniyle gözaltına alındı. Çıkarıldığı mahkeme tarafından ev hapsi tedbiri ve haftada bir öfke kontrolüne ilişkin seminere katılma şartı ile serbest bırakıldı.
- 25: Antalya** Muratpaşa Kaymakamlığı ilçe genelinde eylem ve etkinliklere 3 günlük yasak getirdi.
- 25: İzmir** HDP'nin AİHM'nin Selahattin Demirtaş kararının uygulanması için hazırladıkları dilekçelerini Adalet Bakanlığı'na faksлама öncesi PTT önünde yapmak istedikleri basın açıklamasını polis engelledi.
- 25: Tunceli** Valilik tüm eylem ve etkinlikleri 30 gün süreyle yasakladı.
- 27: Nevşehir** Hacıbektaş ilçesinde Türkiye Komünist Partisi (TKP) üyesi B. A'nın evine yapılan polis baskınında, hamile ablası yaşadığı stres sonucu düşük yaptı, ikiz bebeklerinden birini kaybetti.

2. Soruşturma ve Yargılamalar

- 01: Ankara** İçişleri Bakanlığı 1 Ocak – 31 Ocak 2021 tarihleri arasında örgüt propagandası yapıldığı iddiası ile 5.394 sosyal medya hesabının incelediğini, 2.237 kişi hakkında işlem başlatıldığını ve 118 kişinin gözaltına alındığını duyurdu.
- 01: Muş** KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri İdris Sayılğan Muş 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından *'zincirleme bir şekilde örgüt propagandası yapmak'* suçundan 4 yıl hapis ile cezalandırıldı.
- 01: Van** Tuşba ilçesinin HDP'li Belediye Meclisi üyesi Berken Kızılkaraboğa, Star Kadın Derneği Başkanı Serap Güvenç, HDP Van İl Eş Başkanı Handan Karakoyun ile Tevgera Jinên Azad (TJA) aktivisti 3 kişi Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanıyor. Gelecek duruşma 18 Mayıs'ta.
- 02: Bayburt** Mezopotamya Ajansı Sorumlu Yazı İşleri Müdürü F. Ç., hakkında Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada beraat etti.
- 02: İstanbul** Boğaziçi Üniversitesi LGBTİ+ Çalışmaları Aday Kulübünün adaylık statüsü rektörlüğün kararı ile kaldırılarak kapatıldı.
- 02: İstanbul** 30 Ağır Ceza Mahkemesindeki Gezi Parkı davasında, Osman Kavala ile birlikte 8 kişi hakkında verilen beraat kararları İstinafça bozuldu, 8 kişi hakkında yurtdışına çıkış yasağı getirildi.
- 02: İstanbul** Kadıköy Kaymakamlığı ilçe genelinde kapalı ve açık alanda her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşünü 7 gün süreyle yasakladı.
- 03: Ankara** Gazeteci Alican Uludağ, -sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek 18. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan 10 ay hapse mahkum oldu.
- 03: Ankara** Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencisi ve mezunu 12 kişi hakkında kampustaki ormanlık alana inşa edilmek istenen KYK yurduna karşı eylem yaptıkları gerekçesiyle 46. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan dava başladı. Bir sonraki duruşma 25 Mayıs'ta.

- 03: Diyarbakır** Cezaevindeki gazeteci Aziz Oruç'un eşi Hülya Oruç, sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek açılan davada beraat etti.
- 03: Diyarbakır** Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Diyarbakır eski İl Eş Başkanı Garip Kandemir Diyarbakır 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 'örgüt üyesi olmak' suçundan 6 yıl 3 ay hapisle cezalandırıldı.
- 03: İstanbul** Özgür Gündem gazetesi davasında Şebnem Korur Fincacı, Erol Önderoğlu ve Ahmet Nesin hakkında verilen beraat kararının bozulması üzerine dava yeniden görülmeye başlandı.
- 04: Ankara** Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu hakkında, 'Cumhurbaşkanı'na hakaret ettiği' iddiasıyla 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada Kılıçdaroğlu Cumhurbaşkanı'na 100.000 TL manevi tazminat ödeyecek.
- 04: Diyarbakır** HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier ile eski milletvekilleri İdris Baluken ve Çağlar Demirel hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla 12. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davaya devam edildi. Gelecek celse 11 Haziran'da.
- 04: Diyarbakır** KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri Ramazan Akoğlu hakkında 4. Ağır Ceza'da açılan davanın görülmesine devam edildi. Ramazan Akoğlu'nun 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması istenen davanın gelecek duruşması 25 Mayıs'ta.
- 04: İstanbul** Sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alınan HDP gençlik üyesi Muhammed Ünal tutuklandı.
- 05: Ankara** HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında "kamu görevlilerini hedef gösterme iddiasıyla" 25. Ağır Cezada açılan davaya devam edildi. Bir sonraki duruşma 9 Nisan'da.
- 05: Antalya** İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, yaptığı bir açıklamada Yüksek Seçim Kurulu (YSK) üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla 14. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan dava kapsamında 50. Asliye Ceza'da talimatla ifade verdi.
- 05: İstanbul** İş insanı Osman Kavala hakkındaki davaya 36. Ağır Ceza'da devam edildi. Mahkeme tutukluluğun devamına karar verdi.
- 06: Batman** HDP, Demokratik Toplum Kongresi (DTK), Özgür Kadın Hareketi (TJA), Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) tarafından düzenlenen yürüyüşe katıldıkları ve sosyal mesafe kurallarına uymadıkları gerekçesiyle 46 kişiye ayrı ayrı 900 TL idari para cezası kesildi.
- 07: İzmir** Mimar Sinan Üniversitesi öğrencisi bir kişi Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi ve öğretim görevlilerinin başlattığı protestolar için whatsapp grubu oluşturma nedeniyle evi basılarak gözaltına alındı.
- 08: Ankara** İçişleri Bakanlığı 1 – 7 Şubat 2021 tarihleri arasında örgüt propagandası yapıldığı iddiası ile 1.264 sosyal medya hesabının incelediğini, 575 kişi hakkında işlem başlatıldığını ve 39 kişinin gözaltına alındığını duyurdu.
- 09: Diyarbakır** Sosyal medya paylaşımlarında örgüt propagandası yaptığı iddiasıyla hakkında açılan davada verilen beraat kararının İstinaf tarafından bozulması üzerine gazeteci Hatice Kamer 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden yargılandı. Mahkeme bir kez daha Hatice Kamer'in beraatına karar verdi.

- 09: Erzurum** Mezopotamya Haber Ajansı muhabiri Dindar Karataş 3. Ağır Ceza'da açılan davada 'örgüt üyesi olmak'la suçlanıyor. Mahkeme Dindar Karataş'ın tahliyesine karar vererek duruşmayı 27 Mayıs'a erteledi.
- 10: Diyarbakır** HDP Bağlar İlçe eski Eş Başkanı Arzu Karaman, 9. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 'örgüt üyesi olmak' suçundan 9 yıl hapisle cezalandırıldı.
- 10: Diyarbakır** Türk Tabipleri Birliği (TTB) Yüksek Onur Kurulu üyesi Dr. Şeyhmus Gökalp, 10. Ağır Ceza'da açılan davada Demokratik Toplum Kongresi (DTK) faaliyetlerine katıldığı gerekçesiyle 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay ile 15 yıla kadar hapisle cezalandırılması isteniyor. Savunmaların ardından mahkeme Şeyhmus Gökalp'in tahliyesine karar verdi.
- 10: Kars** Gazeteci Selda Manduz 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması isteniyor. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 9 Mart tarihine erteledi.
- 11: Ankara** Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret! iddiasıyla 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan dava beraale sonuçlandı.
- 11: Antalya** FETÖ/PDY ve Cumhurbaşkanı'na hakaretten gözaltına alınan 11 kişiden 2'si tutuklandı, 1 kişiye adli kontrol verildi.
- 11: Antalya** Halkevleri üyelerinin Boğaziçililerle dayanışmak için Yüzüncüyıl Caddesi'ne astıkları pankart için soruşturma açıldı.
- 11: Diyarbakır** Yenişehir ilçesinin HDP'den seçilen fakat KHK ile meslekten ihraç edildiği gerekçesiyle mazbatasını verilmeyen Belediye Eş Başkanı İbrahim Çiçek hakkında 8. Ağır Ceza'da açılan davada mahkeme, daha önce takipsizlik kararı verilen bir dosyanın ana dosyaya eklenmesi nedeniyle Ceza Muhakemesi Kanunu'na aykırılık gerekçesiyle yargılamayı durdurdu, İbrahim Çiçek'in tahliyesine karar verdi.
- 11: İstanbul** ESP ve SGDF üyesi 2 kişi hakkında açılan dava 22. Ağır Ceza'da görüldü. Mahkeme sanıkların tahliyesine karar verdi.
- 11: İstanbul** Aynı şekilde ESP ve SGDF üyesi 3 kişi de 22 Ağır Ceza tarafından tahliye edildi.
- 11: İstanbul** ESP üyesi Volkan Uyar da 26. Ağır Ceza tarafından tahliye edildi.
- 11: Van** Gazeteci Arif Aslan 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 'örgüt üyesi olmak' suçundan yargılanıyor. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 4 Mart'a erteledi.
- 11: İstanbul** Gazeteci Negahan Alçı hakkında açılan davanın görülmesine 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Yazdığı bir yazıda bir hakime hakaret ettiği suçlamasıyla ve 2 yıl 4 aya kadar hapis istemiyle yargılanan Alçı'nın savunması ardından dava 19 Mart'a ertelendi.
- 12: Batman** Yerine kayyım atanan Batman Belediye Eş Başkanı Mehmet Demir hakkında Batman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada mahkeme savunmaların ardından Mehmet Demir'in tahliyesine karar verdi. Gelecek duruşma 4 Haziran'da.
- 13: İzmir** İl Jandarma ve Emniyetçe yapılan operasyonla örgüt propagandası gerekçesi ile biri kadın 6 kişi gözaltına alındı.
- 14: Ankara** Irak'ın Gara Bölgesindeki askeri operasyona yönelik açıklamaları nedeniyle HDP milletvekilleri Ömer Faruk Gergerlioğlu ve Hüda Kaya hakkında soruşturma başlatıldı.

- 14: Aydın** HDP'li 13 kadın, parti çalışmaları ve katıldıkları basın açıklamaları nedeniyle ev baskınlarıyla gözaltına alındı.
- 15: Balıkesir** Birçok ilçede sosyal medyadan örgüt propagandası (PKK/KCK-YPG/PYD) yaptıkları gerekçesiyle 10 eve baskın yapıldı, 6 kişi gözaltına alındı.
- 15: Denizli** Sosyal medyada örgüt propagandası nedeniyle 3 kişi gözaltına alındı. 2 kişi tutuklandı.
- 15: Manisa** HDP Gençlik Meclisi üyesi 7 kişi parti çalışmaları nedeniyle ev baskınlarıyla gözaltına alındı. 3 kişi tutuklandı.
- 15: İstanbul** 23 Ağır Ceza Mahkemesi, Özgür Gündem gazetesi Genel yayın Yönetmeni Zana Kaya, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya, İmtiyaz sahibi Kemal Sancılı ile eski Eş yayın yönetmeni Eren Keskin hakkında Kararını verdi: "silahlı örgüt üyesi olmak" suçlamasıyla Eren Keskin, Kızılkaya ve Sancılı'ya ayrı ayrı 6 yıl 3'er ay, Zana Kaya'ya ise 2 yıl 1 ay hapis.
- 16: Ankara** KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı'nın eski çalışanı F. G. hakkında 25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada tutuklu gazeteci tahliye edildi, sonraki duruşma 27 Mayıs'ta.
- 16: Diyarbakır** Gün TV eski Sorumlu Müdürü Barış Barıştıran, Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanlık Divan üyesi Hilmi Aydoğdu ve Mustafa Çukur hakkında, 26 Mart 2016 yılında Diyarbakır'da yapılan DTK kongresinin Gün TV'de canlı yayınlanması gerekçesiyle 'örgüt propagandası yapmak' iddiasıyla 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davaya devam edildi. Esas hakkındaki mütalaasını açıklayan savcı Mustafa Çukur ve Barış Barıştıran'ın 'örgüt propagandası yapmak' suçundan cezalandırılmasını, Hilmi Aydoğdu'nun ise beraatını istedi. Mahkeme duruşmayı 16 Mart'a erteledi.
- 16: Diyarbakır** KHK ile kapatılan Azadiya Welat gazetesinin Yazı İşleri eski Müdürü İsmail Çoban'ın 'zincirleme örgüt propagandası yapmak' suçundan 7. Ağır Ceza'da görülen davası, savunmaların ardından 4 Mayıs'a ertelendi.
- 16: İstanbul** Özgür Gündem gazetesine yapılan polis baskını donrasında 22 kişi hakkında "Görevi yaptırmamak için direnmek ve polise hakaret" suçlamasıyla açılan davanın 5. Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmasında hakimın değiştiği görüldü. Sanıkların telefon ve sim kartlarının iadesi için talepleri reddedildi, gelecek duruşma 16 Şubat'ta.
- 16: İstanbul** Suruç katliamının 5. Yıldönümü nedeniyle Kadıköy'de yapılan eylemde gözaltına alınan 56 kişi hakkında açılan davanın duruşması, Anadolu Adliyesi 31. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başladı.
- 16: İstanbul** TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof.Dr. Şebnem Korur Fincancı hakkında 2013 yılında yaptığı sosyal medya paylaşımlarında Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla Anadolu 42. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada karar: 7080 lira para cezası
- 16: Van** Osman Şiban ve Servet Turgut isimli iki köylünün helikopterden atılması olayını haberleştiren gazeteciler Adnan Bilen, Cemil Uğur, Şehriban Abi, Nazan Sala ve Zeynep Durgut hakkında 5. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan davanın ilk duruşması 2 Nisan'da. İddianamede 5 gazeteci 'örgüt üyesi olmakla suçlanıyor.

- 17: Diyarbakır** Baronun önceki dönem yönetim kurulu üyesi 11 avukat hakkında 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın iddianamesinde, 24 Nisan 2017 tarihinde yapılan açıklamada "Ermeni Soykırımı", başka bir açıklamada "Kürdistan" ifadesini kullandıkları TCK'nin 216. maddesine göre 'Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme' ve TCK'nin 301. maddesine göre 'Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama' suçlarından cezalandırılmaları isteniyor. Mahkeme, savunmaların ardından duruşmayı 25 Haziran'a erteledi.
- 17: İstanbul** Sanatçılar Metin Akpınar ve Müjdat Gezen, Anadolu 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde Cumhurbaşkanına hakaret 'le suçlandıkları davada aklandılar.
- 17: Batman** TJA aktivisti Mekiye Ormancı, hakkında 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada, savunmasından sonra tahliye edildi.
- 18: Batman** Yönetmen Veysi Altay ve dönemin Batman Belediyesi Yılmaz Güney Sineması Müdürü Dicle Anter hakkında "Nû Jîn" isimli belgesel filmin 14 Ekim 2015 tarihinde Batman'da yapılan gösterimi nedeniyle 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada Veysi Altay'a verilen 2 yıl 6 ay ve Dicle Anter'e verilen 2 yıl 1 ay hapis cezalarının bozulması üzerine davanın yeniden görülmesine 18 Şubat'ta yeniden başlandı. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 3 Haziran'a erteledi.
- 19: Ankara** HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkında yaptığı bir sosyal medya paylaşımı gerekçe gösterilerek açılan davada 'örgüt propagandası yapmak' suçundan verilen 2 yıl 6 ay hapis cezası Yargıtay 16. Ceza Dairesi tarafından onandı.
- 19: Hakkâri** Belediye eski Eş Başkanları Dilek Hatipoğlu ve Nurullah Çiftçi ile dönemin belediye meclisi üyesi 24 kişi hakkında 'eş başkanlık sistemi' gerekçe gösterilerek 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada 26 kişinin 'görevi kötüye kullanma' suçundan cezalandırılması isteniyor. Belediye Eş Başkanı Dilek Hatipoğlu'nun yüzünde, sevk edildiği Van T Tipi Cezaevi girişinde maruz kaldığı işkence ve diğer kötü muameleden kaynaklı morluklar olduğu görüldü. Mahkeme, sağlık durumunun iyi olmadığını belirten Dilek Hatipoğlu'nun süre talebini kabul ederek duruşmayı 25 Şubat'a erteledi
- 22: Diyarbakır** Sur ilçesinin HDP'li Belediye Eş Başkanı Filiz Buluttekin, 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nce 'örgüt üyesi olmak' suçundan 7 yıl 6 ay hapisle cezalandırıldı.
- 22: İstanbul** Kadına yönelik erkek şiddetine karşı "Las Tesis" dans etkinliği yapan 6 kadın hakkında açılan dava Anadolu 29. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başladı. Savcı, esas hakkındaki mütalaasını 10 Haziran'da verecek.
- 23: Afyonkarahisar** Emirdağ ilçesinde çektikleri video ile Hizb-üt Tahrir örgütünün propagandasını yaptıkları gerekçesi ile 5 kadın gözaltına alındı.
- 23: Diyarbakır** 2017 yılında Diyarbakır'da düzenlenen Newroz kutlamaları sırasında Kemal Kurkut'un polis tarafından öldürülmesini fotoğraflayan gazeteci Abdurrahman Gök hakkında 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davada Gök'ün sosyal medya paylaşımları ve gazetecilik faaliyetleri gerekçe gösterilerek 'örgüt üyesi olmak' suçundan cezalandırılması isteniyor. Savunmaların ardından dava 3 Haziran'a ertelendi.

- 23: İstanbul** Sanatçı Ferhat Tunç hakkında “Cumhurbaşkanı’na Hakaret” gerekçesiyle açılan davanın duruşmasına Büyükçekmece 14. Asliye Ceza Mahkemesi’nde devam edildi. Almanya’da bulunan sanatçının ifadesinin alınması için Almanya adli makamlarına yazılan yazıya “Almanya’da ifade özgürlüğü olduğu” gerekçesiyle red yanıtı geldiği görüldü. Gelecek duruşma 14 Eylül’de.
- 24: Diyarbakır** HDP Kayapınar eski İlçe Eş Başkanı Besile Narin hakkında Rosa Kadın Derneği’ne yönelik soruşturma kapsamında 4. Ağır Ceza’da açılan davada mahkeme Besile Narin’in beraatına karar verdi.
- 24: Diyarbakır** Yerine kayyım atanan Yenişehir ilçesinin HDP’li Belediye Eş Başkanı Belgin Diken hakkında 9. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada, tanık ifadelerinin ardından mahkeme, Belgin Diken hakkındaki yurtdışı yasağının kaldırılmasını reddetti. Gelecek duruşma 3 Mayıs’ta.
- 24: Hakkâri** Belediye eski Eş Başkanları Dilek Hatipoğlu ve Nurullah Çiftçi ile dönemin belediye meclisi üyesi 24 kişi hakkında ‘eş başkanlık sistemi’ gerekçe gösterilerek 3. Ağır Ceza’da görülen davada karar çıktı. Dilek Hatipoğlu’na ‘zimmet’ suçundan 2 yıl 2 ay 20 gün hapis, diğer eş başkan Nurullah Çiftçi’ye ‘kamu görevini usulsüz üstlenme’ ve ‘görevi kötüye kullanma’ suçundan 5.500 TL para cezası. Mahkeme diğer belediye meclisi üyelerini de ‘görevi kötüye kullanma’ suçundan para cezası ile cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.
- 24: İstanbul** TBMM’nin 18. ve 19. dönem milletvekili Mahmut Alınak, yazdığı “Mehmet Tunç ve Bêkes” adlı kitap nedeniyle 22. Ağır Ceza Mahkemesi’nce 1 yıl 6 ay hapse mahkum edildi..
- 24: Van** Erciş ilçesinin Belediye Eş Başkanı Bayram Çiçek ile Belediye Meclisi üyeleri Erhan Akbaş, Abdülkerim Akbaş hakkında karar çıktı. 7. Ağır Ceza Mahkemesi Bayram Çiçek ve Abdülkerim Akbaş’ı ‘örgüte bilerek isteyerek yardım etmek’ suçundan ayrı ayrı 2 yıl 1 ay hapisle cezalandırdı; Erhan Akbaş’ın ise beraat etti.
- 24: Diyarbakır** Gazeteci Hakkı Boltan, hakkında DTK’ye yönelik soruşturma kapsamında 10. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davada beraat etti.
- 25: İstanbul** Karikatürist Öznur Kalender hakkında İsmailağa tarikatı lideri Ahmet Mahmut Ünlü (Cübbeli Ahmet)i çizdiği karikatür nedeniyle açılan davanın görülmesine Anadolu 14. Asliye Ceza Mahkemesi’nde başlandı. Cumhurbaşkanlığı’nın şikayetiyle açılan davanın gelecek duruşması 8 Temmuz’da.
- 28: Aydın** Kuşadası’nda bir kişi sosyal medyadan örgüt propagandası yaptığı iddiası ile tutuklandı.

3. Diğer uygulamalar

- 02: Antalya** Valilik her türlü eylem ve etkinliği 15 gün süreyle yasakladı:
- 02: Antalya** Alanya’da, KÇİK’ da açlık grevinde olan mahpuslara 11 günlük hücre cezası verildi.

- 03: Ankara** 6. Sulh Ceza Hakimliği sozcu.com.tr internet sitesinde yayınlanan İsmail Saymaz'a ait yazı hakkında kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirdi.
- 04: Artvin** Sulh Ceza Hakimliği 15 Temmuz Hakkaniyet Ocakları Genel Başkanı'nın açıklamalarından ötürü ifadeye çağırılması ile ilgili cumhuriyet.com.tr internet sitesinde yer alan habere kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirdi.
- 05: Adana** Valilik her türlü eylem ve etkinliği 15 gün süreyle yasakladığını duyurdu.
- 05: Osmaniye** 1. Sulh Ceza Hakimliği nuceciwan69.com internet sitesine "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle erişim engeli getirdi.
- 08: Eskişehir** Valilik her türlü eylem ve-etkinliği 15 gün süreyle yasakladığını duyurdu.
- 10: Ankara** Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından 'Özlem Gürses ile 20. Saat' isimli programda yer alan bir haber nedeniyle Halk TV'ye idari para cezası verdi.
- 10: Antalya** Konyaaltı/ Hıncıdır Mahallesi ormanlık alanında 100 yıllık ağaçların sökülmesine itiraz eden mahalleli tehdit edildi.
- 10: İstanbul** 'Akşam Haberleri' programında sunucu Zafer Arapkirli tarafından sarf edilen "Nedense şu anda güvenlik kuvvetlerinin halkın polisi olması gereken kuvvetlerimiz iktidarın sanki militanlarıymış gibi kullanılmaya çalışılıyor" şeklindeki sözler nedeniyle KRT TV kanalına idari para cezası verdi. 'Ana Haber' bültenindeki bir haber nedeniyle FOX TV kanalına idari para cezası verildi. RTÜK ayrıca, 'Enine Boyuna' programına katılan eski milletvekili Berhan Şimşek'in sarf ettiği "*Vali militan, kaymakam militan, yargıçlar militan*" şeklindeki sözler nedeniyle Habertürk kanalına; bir programda Cumhurbaşkanı ile ilgili kullanılan "*diktatör*" ifadesi nedeniyle Tele1 kanalına idari para cezaları verdi.
- 10: Maraş** 2. Sulh Ceza Hakimliği nuceciwan70.com internet sitesine "milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesiyle erişim engeli getirdi.
- 18: Hatay** Valilik yaptığı açıklama ile il genelinde her türlü eylem ve etkinliği 15 gün süreyle yasakladığını duyurdu.
- 19: Ankara** Dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle 9 milletvekili hakkında hazırlanan 9 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildi.
- 22: Kayseri** 3. Sulh Ceza Hakimliği Mezopotamya haber ajansına ait internet sitesine erişim engeli getirdi.
- 23: İstanbul** Av. Mert Yaşar, AKP Grup Başkan Vekili Özlem Zengin'in sözleri nedeniyle, sosyal medya aracılığı ile yaptığı paylaşım gerekçe gösterilerek gözaltına alındı, ardından çıkarıldığı mahkemece tutuklandı.
- 24: Ankara** 25 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle hazırlanan 33 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildi.

4. Değerlendirme

Coşkun Üsterci (TİHV Gen. Sek.)

TİHV (Coşkun Üsterci)

1) Şubat ayına yine Boğaziçi Üniversitesine Cumhurbaşkanı tarafında rektör atanmasına yönelik protestolar sırasında yaşanan hak ihlalleri damgasını vurdu. Hükümetin bu kapsamda gerçekleştirdiği müdahale, söylem ve tutumlar bir bütün olarak ülkeyi nasıl yönettiğini küçük bir örneğini oluşturması bakımından önem taşımaktadır.

TİHV Dokümantasyon Merkezinin protestoların başladığı 5 Ocak 2021 tarihinden 15 Şubat 2021 tarihine kadar ki süre içinde tespit edebildiği ihlallerin özeti aşağıdaki gibidir:

- *Yasaklamalar ve kolluk güçlerinin evrensel hukukta ve ülke yasalarında tanımlanan zor kullanma yetkisinin çok ötesinde kural dışı ve denetimsiz şiddet kullanarak yaptığı müdahaleler sonucunda toplanma ve gösteri yapma özgürlüğü ihlal edildi.*

- ✓ Kolluk güçleri en az 38 kentte yapılan barışçıl toplantı ve gösterilere müdahale sırasında plastik mermi, “biber gazı” ve “göz yaşartıcı gaz” gibi kimyasal ajanlardan üretilmiş silahlar ve basınçlı su kullandı.

- *İstanbul Valiliği ve kaymakamlıklar tarafından hakkın özünü ortadan kaldıracak biçimde tüm toplantı ve gösteriler farklı sürelerde yasaklandı.*

- ✓ Beşiktaş ve Sarıyer ilçelerinde 5 Ocak 2021 tarihi itibarıyla 30 gün

- ✓ Kadıköy ilçesinde 2 Şubat 2021 tarihi itibarıyla 7 gün

- ✓ Kartal İlçesinde 8 Şubat 2021 tarihi itibarıyla 7 gün

- *İşkence ve diğer kötü muamele yasağı ihlal edildi.*

- ✓ Barışçıl toplantılara kolluk güçlerinin müdahalesi sırasında ve ev baskınlarında en az 801 kişi işkence ve kötü muamele niteliğinde şiddete maruz kalarak gözaltına alındı.

- ✓ En az 13 kişi yaralandı.

- ✓ İşkence ve diğer kötü muameleye maruz kaldıkları gerekçesiyle TİHV’ye 60 kişi başvurdu.

- *Tutuklama, ev hapsi ve diğer adli kontrol uygulamaları bir tedbir olmaktan çıkarılarak cezalandırma aracı haline getirildi.*

- ✓ 11 kişi tutuklandı.

- ✓ 228 kişiye adli kontrol, 29 kişiye ev hapsi tedbiri uygulandı.

- *Yetkililer tarafından ötekileştirici, damgalayıcı ve nefret içerikli söylemler kullanıldı, ayrımcılık yasağı ihlal edildi.*

- *İfade ve basın özgürlüğü ihlal edildi.*

Öğrencilerin gerçekleştirdikleri birtakım yazılı ve sözlü etkinlikler, içeriklerinde herhangi bir şiddet, ayrımcılık ve nefret unsuru olmamasına rağmen

engellenmiş/yasaklanmış ve soruşturma konusu yapılmıştır. Bu süreçte çok sayıda kişinin sosyal medya hesapları incelendi¹, 2 kişi Boğaziçi Üniversitesi protestoları ile ilgili paylaşımları nedeniyle tutuklandı. Barışçıl toplantı ve gösterilere kolluk güçlerinin müdahaleleri sırasında haber takibi yapan gazeteciler engellendi, GBT sorgulamalarına maruz bırakıldı, çektikleri görüntüler silindi, **en az 6** gazeteci yaralandı.

- *Üniversitenin temel ve kurucu ilkeleri olan akademik özgürlük ve kurumsal özerklik ihlal edildi.*
- *Örgütlenme özgürlüğü ihlal edildi.*

Bu süreçte öğrenci kulüpleri hukuka aykırı olarak kapatılmış ve örgütlenme özgürlüğü ihlal edilmiştir. Boğaziçi Üniversitesi Güzel Sanatlar Kulübü ile LGBTİ Çalışmaları Kulübü'nde polis tarafından arama yapılmıştır. Ayrıca LGBTİ Çalışmaları Aday Kulübü'nün adaylık statüsü rektörlüğün kararı ile kaldırıldı ve kulüp kapatıldı. İşin ilginç kamuoyu kulübün kapatılması haberini Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un yaptığı sosyal medya paylaşımından öğrendi. Fahrettin Altun söz konusu mesajında şunları belirtti: "Kutsal değerlerimizi ayaklar altına almaya çalışanlara karşı üniversite yönetimi meşru bir tasarrufta bulunmuştur".

- *Konut dokunulmazlığı ihlal edildi.*

2) Yine şubat ayında öne çıkan bir diğer konu ise insan hakları savunucularına yönelik yargılamalar ve verilen cezalar, dolayısıyla da artan baskılardır. Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesinde bu koruma görev ve sorumluluğunun devletlere ait olduğu çok açık bir şekilde belirtilir. Buna göre devletler negatif yükümlülükleri kapsamında insan hakları savunucularının çalışmalarını engelleyecek, zora sokacak müdahale ve tutumlardan kaçınmak zorundadırlar. Yani yapmaması gereken şeyler vardır. Pozitif yükümlülükleri kapsamında ise hak savunucularının çalışmalarını kolaylaştıracak hatta daha da geliştirmelerini sağlayacak proaktif tutum ve çabalar içinde olmalıdırlar. Maalesef ülkemizde her iki yükümlülüğün de yerine getirilmediğini düşünüyorum. Şubat ayında Türkiye İnsan Hakları Hareketinin öncü nitelikteki üç önemli aktörünün yargılandıkları davalardan ciddi cezalar almaları da bunun somut bir göstergesidir.

- İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin, kararlı bir şekilde sürdürdüğü insan hakları savunuculuğunun doğal bir sonucu olarak 2014-2015 yıllarında dayanışma amacıyla,

¹ İçişleri Bakanlığı yaptığı açıklama ile 1 – 7 Şubat 2021 tarihleri arasında örgüt propagandası yapıldığı iddiası ile 1.264 sosyal medya hesabının incelediğini, 575 kişi hakkında işlem başlatıldığını ve 39 kişinin gözaltına alındığını duyurdu. Hakkında işlem yapılanların kaçının Boğaziçi Üniversitesi protestoları ile ilişkili paylaşımda bulunduğu belirlenemedi.

Özgür Gündem gazetesinin sembolik olan genel yayın yönetmenliğini üstlenmişti. Hakkında bu nedenle de dava açılmıştı. Türkiye’de basına yönelik baskı ve ihlallerden en çok etkilenen Özgür Gündem gazetesi hakkında soruşturma ve davaların artması üzerine 2016 yılında çok sayıda yazar, sanatçı, insan hakları savunucusu ve gazeteci görev alarak “nöbetçi genel yayın yönetmenliği” kampanyasını daha da büyütmüşlerdi. Ne var ki, kampanyanın devam ettiği 3 Mayıs – 7 Ağustos 2016 tarihleri arasında nöbetçi yayın yönetmenliği yapan 56 kişiden 38’si hakkında 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu’nun (TMK) 7/2 maddesi (*Terör örgütü propagandası yapmak*) ile 6/2 maddesine muhalefet (*Terör örgütlerinin bildiri veya açıklamalarını basma veya yayınlamak*) gerekçesiyle dava açıldı. Ceza alanlar ve hapsedilenler oldu. Özgür Gündem gazetesi de 29 Ekim 2016 tarihinde 675 sayılı KHK ile kapatıldı. Sonuçta Eren Keskin, İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülmekte olan Özgür Gündem gazetesi ana davasında “yasa dışı silahlı örgüt üyesi” olduğu gerekçesiyle kabul edilmez bir şekilde 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldı. Bu ceza Eren Keskin hakkında verilmiş onlarca çok sayıdaki cezadan sadece biri.

- Aynı şekilde Özgür Gündem gazetesinin maruz bırakıldığı yargısal tacize ve baskılara karşı gazeteyle dayanışma amacıyla TİHV Yönetim Kurulu Üyesi ve TTB Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü (RSF) Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu ve gazeteci-yazar Ahmet Nesin, ‘Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği’ kampanyasına değişik tarihlerde katılarak basın ve ifade özgürlüğüne sahip çıkmışlardı. Ancak haklarında açılan soruşturma sonucunda ‘terör örgütü propagandası’ yaptıkları iddiasıyla sevk edildikleri İstanbul 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından 20 Haziran 2016 tarihinde tutuklandılar. Yapılan itirazlar üzerine 10 gün cezaevinde kaldıktan sonra tahliye edildiler. Haklarında İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan dava 17 Haziran 2019 tarihinde beraat ile sonuçlandı. Ancak, 3 Kasım 2020 tarihinde İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi, beraat kararını bozdu. Şebnem Korur Fincancı, Erol Önderoğlu ve Ahmet Nesin’in yeniden yargılanmaları İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinde, 3 Şubat 2021 tarihinde gerçekleştirildi. Mahkeme duruşmayı ileri bir tarihe ertelendi. Ancak bu davanın da Eren Keskin’in davası gibi ceza ile sonuçlanması riski var.

- 16 Şubat 2021 tarihinde ise Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı, Gezi Parkı eylemleri sırasında paylaştığı bir sosyal medya mesajı ile dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan’a hakaret ettiği iddiasıyla hakkında İstanbul 42. Asliye Ceza

Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşmasında kamu görevlisine hakaret" suçu nedeniyle 7 bin 80 lira adli para cezası ile cezalandırıldı.

- HDP Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, bir dönem Mazlum-Der Başkanlığı yapmış kararlı bir insan hakları savunucusudur. TBMM bünyesinde de sürdürdüğü çalışmaları da ağırlıkla insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yöneliktir. Bu nedenle de son dönemlerde iktidarın şimşeklerini üzerine çekmektedir. Milletvekili olmazdan önce, 2015 yılında yaptığı bir sosyal medya paylaşımıyla 'terör örgütü propagandası' yaptığı gerekçesiyle kendisine verilen 2 yıl 6 ay hapis cezası 19 Şubat 2021 tarihinde Yargıtay tarafından onandı. Bu nedenle Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun milletvekilliğinin düşürülmesi riski var. İşin garibi Gergerlioğlu'nun paylaştığı sosyal medya haberini yapan haber sitesi hakkında habere dair hiçbir soruşturmanın açılmamış olmasıdır.

- İnsan hakları savunucularına yönelik saldırı ve baskıların son örneğini ise İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 16 Şubat 2021 günü TBMM Genel Kurulu'nda Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde yer alan "Gare" bölgesinde yapılan operasyonla ilgili olarak yaptığı konuşmada İnsan Hakları Derneği'ni (İHD) hedef alarak sarf ettiği sözler oluşturmaktadır. İçişleri Bakanı'nın Türkiye'nin uluslararası saygınlığa sahip en köklü ve kitlesel insan hakları örgütüne yönelik bu tarz nefret içerikli itham ve hakaretlerde bulunması açıkça insan hakları savunucularını baskı altına alma çabasından başka bir şey değildir TSK'nin Gare'ye yaptığı operasyon sırasında PKK tarafından alıkonulmuş askerlerin ve diğer görevlilerinin yaşamını yitirmesi üzerine eleştirilerde bulunan İHD'nin yaptığı da insan hakları savunucularının temel işlevlerinde biri olan denetleme görevinden başka bir şey değildir. İHD başta kamu görevlileri olmak üzere herkesin uymakla yükümlü olduğu ilke ve normları hatırlatmıştır. Bu nedenle İçişleri Bakanı'nın söylemleri evrensel insan hakları normlarına, hukukun üstünlüğüne ve demokratik toplum düzeninin dayandığı temel ilkelere her bakımdan aykırıdır.

3) Şubat ayında öne çıkan bir başka olay ise İçişleri Bakanlığının 1 – 7 Şubat 2021 tarihleri arasında örgüt propagandası yapıldığı iddiası ile 1.264 sosyal medya hesabının incelediğini, 575 kişi hakkında işlem başlatıldığını ve 39 kişinin gözaltına alındığını duyurmasıdır. Sayıların tüm soğukluğuna ve ruhsuzluğuna rağmen kaygı verici bir tablo ile karşı karşıya olduğumuz bu duyuru ile bir kez daha görülmüştür.

4) Son olarak yine her ay olduğu gibi Van'da kesintisiz olarak uygulanan toplanma ve gösteri yapma özgürlüğünün özünü tümüyle ilga eden eylem ve etkinlik yasaklarına değineceğim. Van Valiliğı, 17 Şubat 2021 tarihinde yaptığı açıklama ile il genelinde gösteri yürüyüşü ve açık hava toplantılarını 18 Şubat 2021 itibarıyla 15 gün süreyle yasakladı. Bu karar ile Van'da 21 Kasım 2016 tarihinden bu yana uygulanan eylem ve etkinlik yasağı kesintisiz olarak 1564 güne uzatılmış oldu.